

คู่มือเตรียมสอบ

ผู้สอบบัญชีภาษีอากร

(Tax Auditor) วิชาการบัญชี

ฉบับสมบูรณ์

- ครอบคลุมการสอบใบอนุญาตวิชาชีพผู้สอบบัญชีภาษีอากร วิชาการบัญชี
- สรุปเนื้อหาและตัวอย่างตามข้อสอบจริง เน้นจุดสำคัญที่ออกสอบบ่อยครั้ง
- มีแนวข้อสอบเสมือนจริง 6 ชุด ทั้งปรนัยและอัตนัย พร้อมเฉลยและคำอธิบายอย่างละเอียด อ่านเข้าใจง่าย ช่วยให้สอบผ่านได้จริง
- เรียบเรียงจากประสบการณ์สอบผ่านจริง และประสบการณ์สอนมากกว่า 20 ปี

มีเพียง “ความรู้” เท่านั้นที่มนุษย์ใช้พลิก “โลก” และเปลี่ยน “ชีวิต”
เราจึงสร้างสรรค์ และส่งมอบ “ความรู้” ในรูปแบบที่ดีกว่า
เพื่อให้คนไทย “เรียนรู้” ได้ตลอดชีวิต

Think
Beyond

คู่มือเตรียมสอบผู้สอบบัญชีภาษีอากร (Tax Auditor) วิชาการบัญชี ฉบับสมบูรณ์

ผู้แต่ง

พงษ์พิพัฒน์ ท่าไม้สุข info@dreamteamtutor.com

อุทัยวรรณ หาเรือนมิตร

บรรณาธิการ

กิตินันท์ พลสวัสดิ์ kitinan_p@idcpremier.com

ออกแบบปก

วสันต์ พึ่งพูลผล, ยุทธนา เกิดประดิษฐ์

ออกแบบและจัดรูปเล่ม

วุฒิพันธ์ สมพระเมฆ

พิสูจน์อักษร

สุนทรี บรรลือศักดิ์

ประสานงานการผลิต

วรพล ฌธิกุล, สุพัตรา อาจปฐ, มงคล แก้วพลอย

เครื่องหมายการค้าอื่นๆ ที่อ้างถึงเป็นของบริษัทนั้นๆ

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 โดยบริษัท ไอดีซี พรีเมียร์ จำกัด ห้ามลอกเลียนไม่ว่าส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ ไม่ว่าในรูปแบบใดๆ นอกจากจะได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากผู้จัดพิมพ์เท่านั้น

บริษัท ไอดีซี พรีเมียร์ จำกัด จัดตั้งขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้ที่มีคุณภาพสู่ผู้อ่านชาวไทย เรายินดีต้อนรับเขียนของนักวิชาการและนักเขียนทุกท่าน ท่านผู้สนใจกรุณาติดต่อผ่านทางอีเมลที่ infopress@idcpremier.com หรือทางโทรศัพท์หมายเลข 0-2962-1081 (อัตรานาที 10 คู่สาย) โทรสาร 0-2962-1084

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

พงษ์พิพัฒน์ ท่าไม้สุข

คู่มือเตรียมสอบผู้สอบบัญชีภาษีอากร (Tax Auditor) วิชาการบัญชี ฉบับสมบูรณ์

นนทบุรี : ไอดีซีฯ, 2560

392 หน้า

สมาชิกสัมพันธ์

1. วิชาการบัญชี

โทรศัพท์ 0-2962-1081-3 ต่อ 121

I อุทัยวรรณ หาเรือนมิตร ผู้แต่งร่วม

โทรสาร 0-2962-1084

II ชื่อเรื่อง

ร้านค้าและตัวแทนจำหน่าย

657

โทรศัพท์ 0-2962-1081-3 ต่อ 112-114

โทรสาร 0-2962-1084

ISBN

885-916-100-667-1

พิมพ์ครั้งที่ 1

ธันวาคม 2560

2 4 6 8 10 9 7 5 3 1

จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายโดย

บริษัท ไอดีซี พรีเมียร์ จำกัด

200 หมู่ 4 ชั้น 19 ห้อง 1901 อาคารจัสมินอินเตอร์เนชั่นแนลทาวเวอร์

ถ.แจ้งวัฒนะ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี 11120

โทรศัพท์ 0-2962-1081 (อัตรานาที 10 คู่สาย) โทรสาร 0-2962-1084

ราคา 295 บาท

บทบรรณาธิการ

ในความก้าวหน้าทางการทำงานสายบัญชี สิ่งหนึ่งที่ปฏิเสธไม่ได้ว่ามีความสำคัญก็คือ การมีใบอนุญาตในการประกอบวิชาชีพ (Certificate) ซึ่งมีผลบังคับทางกฎหมาย ทำให้มีผลโดยตรงกับความก้าวหน้าในการทำงานสายบัญชี หรือจะพูดให้เข้าใจง่ายก็คือ “เซ็นได้/ไม่ได้ นั่นเอง”

วิชาชีพหนึ่งทางสายงานบัญชีที่ต้องมีใบอนุญาตก็คือ ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (Tax Auditor) ซึ่งที่ผ่านมามีผู้สนใจและเข้าสอบเป็นจำนวนมาก แต่น้อยคนนักที่จะสอบผ่านและได้รับใบอนุญาต เพราะการสอบที่มีขอบเขตเนื้อหาค่อนข้างกว้าง และข้อสอบมีความยากขึ้นเรื่อยๆ จึงเป็นการยากสำหรับคนทำงานที่จะต้องใช้เวลาเตรียมตัว และอ่านหนังสือให้พร้อมสอบ ยิ่งยากไปกว่านั้นสำหรับผู้ที่ยังไม่เคยเข้าสอบในครั้งแรก ที่ไม่รู้แนวข้อสอบ ไม่เคยเห็น และไม่เคยลองทำข้อสอบจริงมาก่อน ไม่รู้ว่าจะต้องอ่านอะไร เตรียมตัวในเรื่องอะไรบ้าง ทำให้สถิติของผู้ที่สอบผ่านและได้ใบประกอบวิชาชีพจึงมีน้อยลงไปเรื่อยๆ

ด้วยเหตุนี้ทางสำนักพิมพ์จึงเล็งเห็นว่า เพื่อช่วยให้ผู้ที่สนใจที่จะประกอบวิชาชีพทางนี้ได้มีความพร้อม ได้เตรียมตัวเอง ได้อ่านหนังสือในส่วนที่เป็นสาระสำคัญและเป็นแนวข้อสอบ จึงได้จัดทำหนังสือ “คู่มือเตรียมสอบผู้สอบบัญชีภาษีอากร (Tax Auditor) วิชาการบัญชี ฉบับสมบูรณ์” ขึ้น โดยเขียนและเรียบเรียงจากผู้เชี่ยวชาญที่สอบผ่านมาจริงๆ และมีประสบการณ์ในการสอนกวดวิชาเพื่อสอบ TA มากกว่า 20 ปีซึ่งทางสำนักพิมพ์เชื่อมั่นว่าจะช่วยให้ผู้อ่านมีความมั่นใจในการสอบมากขึ้น และสอบผ่านจนได้รับใบอนุญาตได้ไม่ยาก

สุดท้ายนี้ หากหนังสือเล่มนี้มีข้อผิดพลาดประการใด ทางสำนักพิมพ์พร้อมรับฟังคำติชมเพื่อนำมาพัฒนาให้ดีขึ้น และต้องขออภัยมา ณ โอกาสนี้

กิตินันท์ พลสวัสดิ์

บรรณาธิการ

คำนำ

ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (Tax Auditor) เป็นวิชาชีพหนึ่งที่ต้องมีใบอนุญาต (Certificate) ซึ่งออกโดยกรมสรรพากร ข้อสอบมีความยากขึ้นเรื่อยๆ เพื่อจะได้ประหยัดเวลาแก่ผู้สอบในการค้นหาข้อมูลและข้อสอบสำหรับเตรียมสอบ ผู้แต่งจึงได้พยายามสรรคสร้างหนังสือเพื่อเตรียมสอบวิชาชีพผู้สอบบัญชีภาษีอากร (Tax Auditor) โดยกลั่นออกมาจากประสบการณ์การสอนกวดวิชาเพื่อสอบ TA มากว่า 20 ปี จนได้เป็นหนังสือ “คู่มือเตรียมสอบผู้สอบบัญชีภาษีอากร (Tax Auditor) วิชาการบัญชี ฉบับสมบูรณ์” เล่มนี้

ภายในเล่มเป็นขอบเขตเนื้อหาทั้งหมด ครบสมบูรณ์ 100% สำหรับการสอบ ยกตัวอย่าง เช่น การบัญชีห้างหุ้นส่วน จุดคุ้มทุน ต้นทุนงานสั่งทำ ต้นทุนมาตรฐาน ต้นทุนช่วง ต้นทุนกิจกรรม พฤติกรรมต้นทุน การปรับปรุง การคำนวณค่าเสื่อมราคา การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ งบพิสุจน์ ยอดเงินฝากธนาคาร เงินลงทุนในหลักทรัพย์ เป็นต้น ซึ่งจะมีเนื้อหาที่จำเป็นต่อการสอบ อธิบายอย่างละเอียด ทำให้เข้าใจหลักการและวิธีการปฏิบัติทางการบัญชีอย่างดี รวมถึงเน้นจุดที่ออกข้อสอบบ่อยๆ และตัวอย่างข้อสอบท้ายเล่ม มีการ Update ตามมาตรฐานการบัญชีไทยและวิธีการคำนวณตาม TFRS และ NPAEs

ข้าพเจ้าหวังด้วยจิตที่ตั้งมั่นว่า หนังสือ “คู่มือเตรียมสอบผู้สอบบัญชีภาษีอากร (Tax Auditor) วิชาการบัญชี ฉบับสมบูรณ์” เล่มนี้ จะมีประโยชน์และสร้างความสำเร็จแก่ผู้สนใจที่จะสอบไม่มากนัก้อย ทั้งการสอบ TA และผู้ที่นำไปศึกษาหาความรู้ทางด้านบัญชี เพื่อเตรียมสอบในหน่วยงานต่างๆ ทั้งสอบราชการ รัฐวิสาหกิจ และสอบเข้าทำงาน

ในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ ผู้แต่งขอขอบคุณท่านอาจารย์ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้ข้าพเจ้าทุกท่าน ครอบครัวและลูกศิษย์ที่ช่วยเป็นแหล่งข้อมูลอย่างดีที่สุด

อาจารย์พงษ์พิพัฒน์ ทำไม้สุข
บธ.บ. (บัญชี), บธ.ม. (บัญชี)
สถาบันกวดวิชาดรีมทีมเซ็นเตอร์

“ความล้มเหลวที่น่ากลัวที่สุด คือ การกลัวที่จะเริ่มต้น”

บทที่ 1	กรอบแนวคิดในการรายงานทางการเงิน	1
	แนวความคิดพื้นฐาน	1
	ประโยชน์ของแม่บทการบัญชี	1
	วัตถุประสงค์ของแม่บทการบัญชี	2
	ขอบเขตของแม่บทการบัญชี	2
	วัตถุประสงค์ของงบการเงิน	2
	ข้อสมมติฐานในการจัดทำงบการเงิน	3
	ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน	3
	ข้อจำกัดของงบการเงิน	4
	องค์ประกอบของงบการเงินและคำนิยาม	5
	การรับรู้รายการ	6
	การวัดมูลค่าองค์ประกอบของงบการเงิน	6
	แนวคิดเกี่ยวกับทุน การรักษาระดับทุน และการวัดผลกำไร	7
บทที่ 2	งปบสูญจียอดเงินฝากรณาการ	9
	หลักการวิเคราะห์	10
บทที่ 3	สินค้ำคงเหลือ	23
	สรุปหลักการบันทึกเกี่ยวกับสินค้ำ	24
	การตีราคาสินค้ำคงเหลือ	25
	มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	25
	การตีราคาสินค้ำคงเหลือตามราคาทุน	26
	แบบฝึกหัดบทที่ 3	28
บทที่ 4	การค้ำนวนค้ำเสื่อมราคา	37
	ความหมายของค้ำศัพท์ที่ควรรู้	37
	การค้ำนวนค้ำเสื่อมราคา	38

บทที่ 5 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ (PPE).....	45
มูลค่าของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์.....	46
การบันทึกราคาทุนที่ได้มาของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์.....	50
สินทรัพย์ได้จากการซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์.....	51
สินทรัพย์ได้จากการแลกเปลี่ยน.....	59
การสร้างที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ขึ้นใช้เอง.....	65
การได้ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์จากการบริจาค หรือค้นพบ.....	69
บทที่ 6 ลูกหนี้และตัวเงินรับ	73
ลูกหนี้.....	73
วิธีการประมาณหนี้สงสัยจะสูญ.....	74
การตัดจำหน่ายหนี้สูญ.....	75
หนี้สูญรับคืน.....	76
การหาเงินสดโดยใช้ประโยชน์จากบัญชีลูกหนี้.....	82
ตัวรับเงิน (Note Receivable).....	82
บทที่ 7 การขายผ่อนชำระและให้เช่าซื้อ	91
บทที่ 8 การรับรู้รายได้กิจการรับเหมาก่อสร้าง	95
บทที่ 9 หนี้สินโดยประมาณ.....	99
บทที่ 10 เงินลงทุนในหลักทรัพย์	103
บทที่ 11 การปรับปรุงและแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชี.....	111
ข้อผิดพลาดซึ่งชดเชยหมดไปได้ในปีถัดไป.....	111
ข้อผิดพลาดไม่สามารถชดเชยหมดไปได้ในปีถัดไป.....	119
บทที่ 12 การบัญชีห้างหุ้นส่วน	121
การลงทุนตั้งห้างหุ้นส่วน.....	121
ประเภทของห้างหุ้นส่วน.....	122
วิธีการบันทึกบัญชีของกิจการประเภทห้างหุ้นส่วน.....	123
ดอกเบี้ยรับที่เกิดจากการให้ผู้เป็นหุ้นส่วนกู้ยืมเงิน.....	126
การแบ่งผลกำไร.....	126

การชำระบัญชี	132
ผู้ชำระบัญชี	133
หน้าที่ของผู้ชำระบัญชี	133
ลำดับการจ่ายเงินในระหว่างการชำระบัญชี	133
แบบฝึกหัดการชำระบัญชี	135
บทที่ 13 ต้นทุน-จำนวน-กำไร	143
การจัดประเภทต้นทุน	143
แบบฝึกหัดเรื่องต้นทุน-จำนวน-กำไร	146
บทที่ 14 งานสั่งทำ (JOB Order)	151
ลักษณะสำคัญของระบบต้นทุนงานสั่งทำ	151
บัตรต้นทุนงาน	152
การบันทึกบัญชี	154
การบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบทางตรง	154
การบัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงานทางตรง	157
การบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิต	160
การบัญชีเกี่ยวกับสินค้าที่ผลิตเสร็จและขายไป	167
การบัญชีเกี่ยวกับสินค้าที่ผลิตเสร็จ	167
สรุปหลักการบันทึกบัญชี	169
แบบฝึกหัดต้นทุนงานสั่งทำ	171
บทที่ 15 ต้นทุนมาตรฐาน	187
การวิเคราะห์ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง	188
การวิเคราะห์ต้นทุนแรงงานทางตรง	189
การวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการผลิต	192
บทที่ 16 งบกำไรขาดทุน	195
แบบฝึกหัดงบกำไรขาดทุน	197
บทที่ 17 ต้นทุนช่วง (Process)	203
การคำนวณหน่วยเทียบสำเร็จรูป (Equivalent Unit)	203

บทที่ 18 กระบวนการตัดสินใจ	209
ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ	209
การตัดสินใจระยะสั้น.....	211
แบบฝึกหัดกระบวนการตัดสินใจ.....	212
บทที่ 19 แนวข้อสอบ TA วิชาการบัญชี ชุดที่ 1	215
ข้อสอบปรนัย.....	215
เฉลยข้อสอบปรนัย ชุดที่ 1	224
ข้อสอบอัตนัย.....	230
เฉลยข้อสอบอัตนัย.....	233
บทที่ 20 แนวข้อสอบ TA วิชาการบัญชี ชุดที่ 2	239
ข้อสอบปรนัย.....	239
เฉลยข้อสอบปรนัย ชุดที่ 2	250
ข้อสอบอัตนัย.....	260
เฉลยข้อสอบอัตนัย.....	263
บทที่ 21 แนวข้อสอบ TA วิชาการบัญชี ชุดที่ 3	269
ข้อสอบปรนัย.....	269
เฉลยข้อสอบปรนัย ชุดที่ 3	278
ข้อสอบอัตนัย.....	285
เฉลยข้อสอบอัตนัย.....	288
บทที่ 22 แนวข้อสอบ TA วิชาการบัญชี ชุดที่ 4	293
ข้อสอบปรนัย.....	293
เฉลยข้อสอบปรนัย ชุดที่ 4	305
ข้อสอบอัตนัย.....	315
เฉลยข้อสอบอัตนัย.....	318
บทที่ 23 แนวข้อสอบ TA วิชาการบัญชี ชุดที่ 5	325
ข้อสอบปรนัย.....	325
เฉลยข้อสอบปรนัย ชุดที่ 5	336
ข้อสอบอัตนัย.....	344
เฉลยข้อสอบอัตนัย.....	347

บทที่ 24 แนวข้อสอบ TA วิชาการบัญชี ชุดที่ 6	353
ข้อสอบปรนัย.....	353
เฉลยข้อสอบปรนัย ชุดที่ 6	365
ข้อสอบอัตนัย.....	375
เฉลยข้อสอบอัตนัย.....	377

กรอบแนวคิดในการรายงานทางการเงิน

แนวความคิดพื้นฐาน

แม่บทการบัญชีมีแนวความคิดพื้นฐาน เพื่อใช้ในการจัดทำและนำเสนองบการเงินแก่ผู้ใช้งบการเงินที่เป็นบุคคลภายนอก ซึ่งแม่บทการบัญชีสำหรับการจัดทำและนำเสนองบการเงิน ไม่ถือเป็นมาตรฐานการบัญชี แต่เป็นกรอบหรือแนวคิดขั้นพื้นฐานในการจัดทำ และแนวทางเสนองบการเงิน ตลอดจนการกำหนดและนำมาตรฐานการบัญชีมาปฏิบัติ

ประโยชน์ของแม่บทการบัญชี

แม่บทการบัญชี เป็นประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทางการเงิน โดยมีบุคคลอย่างน้อย 3 ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทางการเงิน ได้แก่

1. **ผู้จัดทำงบการเงิน** สามารถใช้แม่บทการบัญชีในการตีความข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชี เพื่อนำมาปฏิบัติให้ถูกต้องขณะจัดทำและนำเสนองบการเงิน นอกจากนี้แม่บทการบัญชียังช่วยให้แนวทางในการปฏิบัติทางบัญชีในเรื่องที่ยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีกำหนดไว้
2. **ผู้ใช้งบการเงิน** สามารถใช้แม่บทการบัญชีในการตีความตามมาตรฐานการบัญชี ทำให้เข้าใจข้อมูลของงบการเงิน และเข้าใจถึงขอบเขตของข้อมูลในงบการเงิน และความหมายของข้อมูลในงบการเงิน
3. **คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชี** ใช้แม่บทการบัญชีเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานการบัญชีทุกฉบับที่ประกาศใช้ และช่วยให้คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีมีความสม่ำเสมอต่อเนื่องในการกำหนดมาตรฐาน ทำให้มาตรฐานการบัญชีที่กำหนดขึ้นมีความเป็นกลาง และปราศจากอิทธิพลของกลุ่มผลประโยชน์ ที่มีกพยายามผลักดันให้ข้อกำหนดในมาตรฐานการบัญชีเป็นไปตามความประสงค์ของกลุ่มบุคคล

วัตถุประสงค์ของแม่บทการบัญชี

- 1.1 เป็นแนวทางสำหรับคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชี ในการพัฒนามาตรฐานการบัญชีในอนาคต และใช้ในการทบทวนมาตรฐานการบัญชีที่มีอยู่ในปัจจุบัน
- 1.2 เป็นแนวทางสำหรับคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชี ในการปรับข้อกำหนดมาตรฐาน และการปฏิบัติทางบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอการเงินให้สอดคล้องกัน โดยถือเป็นหลักเกณฑ์ในการลดจำนวนทางเลือกของวิธีการบันทึกบัญชีที่เคยอนุญาตให้ใช้
- 1.3 เป็นแนวทางสำหรับผู้จัดทำงบการเงินในการนำมาตรฐานการบัญชีมาปฏิบัติ รวมทั้งเป็นแนวทางในการปฏิบัติสำหรับเรื่องที่ยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีรับรอง
- 1.4 เป็นแนวทางสำหรับผู้สอบบัญชีในการแสดงความเห็นต่องบการเงินว่า ได้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีหรือไม่
- 1.5 ช่วยให้ผู้ใช้เข้าใจงบการเงิน สามารถเข้าใจความหมายของข้อมูลที่แสดงในงบการเงินที่จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชี
- 1.6 ให้ผู้สนใจได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการกำหนดมาตรฐานการบัญชีของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชี

ขอบเขตของแม่บทการบัญชี

แม่บทการบัญชี ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของงบการเงิน ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน องค์ประกอบของงบการเงินและคำนิยาม การรับรู้รายการ การวัดมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงิน และแนวคิดเกี่ยวกับทุนและการรักษาระดับทุน

วัตถุประสงค์ของงบการเงิน

งบการเงินมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ อันเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินทุกประเภทในการนำไปใช้ตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ วัตถุประสงค์ของงบการเงินสามารถอธิบายในรายละเอียดได้ดังนี้

- **การให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ ซึ่งแสดงไว้ในงบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน และงบกระแสเงินสด ตามลำดับ**

นอกจากนี้งบการเงินยังหมายความรวมถึง หมายเหตุประกอบงบการเงิน รายละเอียดประกอบ และข้อมูลอื่น ผู้ใช้งบการเงินควรพิจารณาข้อมูลในงบการเงินทั้งหมดประกอบกับข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

- **ข้อมูลในงบการเงินต้องเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินทุกประเภท** กล่าวคือ ข้อมูลดังกล่าวต้องเป็นข้อมูลที่มีลักษณะร่วม ซึ่งสามารถสนองความต้องการทั่วไปของผู้ใช้งบการเงินได้
แม้ว่าแม่บทการบัญชีมิได้คำนึงถึงความสำคัญของผู้ใช้งบการเงินกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดโดยเฉพาะ แต่ได้ระบุไว้ว่า ข้อมูลใดในงบการเงินที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ลงทุนได้ ก็สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งบการเงินกลุ่มอื่นได้เช่นกัน ดังนั้น จะเห็นว่า โดยนัยแล้ว แม่บทการบัญชีให้ถือความต้องการของผู้ลงทุนเป็นเกณฑ์ในการกำหนดว่า ข้อมูลใดในงบการเงินมีประโยชน์ และเน้นว่าการจัดทำและนำเสนองบการเงินเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารของกิจการ หรือหมายความว่าฝ่ายบริหารของกิจการมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดว่า ข้อมูลใดควรแสดงไว้ในงบการเงินนั่นเอง
- **ข้อมูลในงบการเงินต้องมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ** โดยช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินความสามารถของกิจการในการก่อให้เกิดเงินสดในอนาคต รวมถึงจังหวะเวลาและความแน่นอนที่กิจการจะได้รับเงินสดนั้น

ข้อสมมติฐานในการจัดทำงบการเงิน

เพื่อให้การจัดทำงบการเงินบรรลุวัตถุประสงค์ข้างต้น แม่บทการบัญชีได้กำหนดข้อสมมติไว้ 2 ข้อ ได้แก่ เกณฑ์คงค้างและการดำเนินงานต่อเนื่อง ดังนี้

1. **เกณฑ์คงค้าง** งบการเงินของงวดบัญชีหนึ่งจะรวม หรือบันทึกรายการที่เกิดขึ้นในงวดบัญชีนั้นโดยไม่คำนึงว่าต้องมีการรับหรือจ่ายเป็นเงินสด ทำให้ต้องมีรายการปรับปรุงบัญชีตอนสิ้นงวดบัญชี
2. **การดำเนินงานต่อเนื่อง** งบการเงินจัดทำขึ้นตามข้อสมมติว่า กิจการจะดำเนินงานต่อไปโดยไม่มีกำหนด ไม่มีความตั้งใจจะเลิกกิจการ ลดปริมาณการดำเนินงาน หรือลดขนาดลงอย่างมีนัยสำคัญ ทำให้ต้องมียอดยกมา มียอดยกไป และมีการจัดทำงบการเงิน

ลักษณะเชิงคุณภาพของงบการเงิน

ลักษณะเชิงคุณภาพ หมายถึง คุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลในงบการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ซึ่งแบ่งออกเป็นลักษณะหลัก 4 ประการ ได้แก่ ความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ และการเปรียบเทียบกันได้

1. **ความเข้าใจได้** ข้อมูลในงบการเงินต้องสามารถเข้าใจได้ในทันทีที่ผู้ใช้งบการเงินใช้ข้อมูลดังกล่าว ผู้ใช้งบการเงินทั่วไปที่มีความรู้ไม่เพียงพอ อาจจะไม่สามารถเข้าใจข้อมูลในงบการเงินได้ในทันที แต่งบการเงินดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินที่มีความรู้ที่เพียงพอ
2. **ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ** ข้อมูลจะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจก็ต่อเมื่อข้อมูลนั้นช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินเหตุการณ์ในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต รวมทั้งช่วยในการยืนยันผลการประเมินเหตุการณ์ในอดีตได้

3. ความเชื่อถือได้ ข้อมูลที่เชื่อถือได้ต้องปราศจากความผิดพลาดที่มีนัยสำคัญ และความลำเอียง ที่ทำให้ข้อมูลไม่ตรงกับความจริงทั้งที่จงใจ หรือไม่จงใจกระทำ

ความเชื่อถือได้ถือเป็นคุณลักษณะหลักซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะรอง 5 ประการ คือ การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม เนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ ความเป็นกลาง ความระมัดระวัง และความครบถ้วน

- การเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม หมายถึง ข้อมูลที่แสดงในงบการเงินเป็นไปตามความเป็นจริง ที่ควรแสดง ตัวอย่างเช่น กิจการควรรับรู้รายการที่เป็นค่าใช้จ่ายทันทีในงบกำไรขาดทุน มิใช่แสดงเป็นค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชีในงบแสดงฐานะการเงิน
- เนื้อหาสำคัญกว่ารูปแบบ หมายถึง ข้อมูลทางบัญชีต้องบันทึก และแสดงตามเนื้อหา และความ เป็นจริงเชิงเศรษฐกิจโดยมิได้คำนึงถึงรูปแบบทางกฎหมายเพียงอย่างเดียว ตัวอย่างเช่น กิจการ ต้องบันทึกสินทรัพย์ที่ได้จากสัญญาเช่า การเงินเป็นสินทรัพย์ของกิจการ แม้ว่าสินทรัพย์นั้นจะ ไม่เป็นของกิจการตามกฎหมาย
- ความเป็นกลาง หมายถึง ข้อมูลในงบการเงินต้องปราศจากความลำเอียง และแสดงโดยไม่มี วัตถุประสงค์ที่จะทำให้ผู้ใช้งบการเงินตัดสินใจตามที่ผู้จัดทำงบการเงินกำหนดไว้
- ความระมัดระวัง หมายถึง ข้อมูลในงบการเงินต้องประมาณขึ้นโดยไม่ทำให้สินทรัพย์หรือรายได้ สูงเกินไป หรือไม่ทำให้หนี้สินหรือค่าใช้จ่ายต่ำเกินไป แต่การใช้หลักการระมัดระวังไม่ได้ หมายความว่า กิจการสามารถตั้งสำรองลับ หรือตั้งค่าเผื่อจำนวนสูงเกินไปไว้ในบัญชีได้
- ความครบถ้วน หมายถึง ข้อมูลในงบการเงินต้องครบถ้วน หากข้อมูลนั้นมีนัยสำคัญ และมีต้นทุน ในการจัดทำไม่สูงกว่าประโยชน์ที่ได้รับ

4. การเปรียบเทียบกันได้ ผู้ใช้งบการเงินต้องสามารถเปรียบเทียบงบการเงินในรอบระยะเวลาต่างกัน ของกิจการเดียวกัน รวมทั้งงบการเงินในรอบระยะเวลาเดียวกันกับกิจการอื่นได้

ข้อจำกัดของงบการเงิน

ในการจัดทำและนำเสนองบการเงิน ที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินภายนอกกิจการ ผู้จัดทำงบการเงินต้องใช้เวลาและค่าใช้จ่าย เพื่อให้ได้มาซึ่งงบการเงินที่มีลักษณะเชิงคุณภาพครบถ้วนมากที่สุด

ดังนั้น กิจการและผู้ใช้งบการเงินจึงควรพิจารณาข้อจำกัดบางประการของการจัดทำงบการเงิน นั่นคือ งบการเงินต้องทันต่อเวลา มีความสมดุลระหว่างประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เสียไป และมีความสมดุลของ ลักษณะเชิงคุณภาพ

1. **ทันต่อเวลา** งบการเงินจำเป็นต้องนำเสนอภายในเวลาที่กำหนด มิฉะนั้นอาจไม่มีประโยชน์ หรือไม่ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ดังนั้น กิจการอาจต้องเสนอรายงานก่อนที่จะทราบข้อมูลในทุกลักษณะ และอาจต้องอาศัยการประมาณการในการจัดทำข้อมูล ฝ่ายบริหารจึงควรพิจารณาเปรียบเทียบ ระหว่างประโยชน์ที่จะได้รับจากงบการเงินที่ทันเวลากับความเชื่อถือได้ของงบการเงินนั้น

2. **ความสมดุลระหว่างประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เสียไป** ผู้จัดทำงบการเงินอาจจำเป็นต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับจากข้อมูลว่าคุ้มกับต้นทุนในการจัดหาข้อมูลนั้นหรือไม่ ซึ่งจะต้องใช้ดุลยพินิจอย่างเหมาะสมในการประเมินประโยชน์และต้นทุนข้างต้น โดยเฉพาะเมื่อผู้ใช้งบการเงินไม่ได้เสียค่าใช้จ่ายในการจัดทำงบการเงิน และงบการเงินอาจเป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นที่ไม่ใช่ผู้ที่กิจการต้องการเสนอข้อมูลให้
3. **ความสมดุลของลักษณะเชิงคุณภาพ** ในการจัดทำงบการเงิน กิจการอาจยอมลดคุณภาพในด้านหนึ่งเพื่อเพิ่มคุณภาพอีกด้านหนึ่ง ตัวอย่างเช่น กิจการอาจต้องประมาณค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเพื่อนำเสนองบการเงินให้ทันต่อเวลา เนื่องจากค่าใช้จ่ายดังกล่าวควรแสดงอยู่ในงบการเงิน

การแสดงผลข้อมูลที่ถูกต้องตามควร

แม้บทการบัญชีระบุไว้ชัดเจนว่า ข้อมูลในงบการเงินจะถูกต้องและยุติธรรม หรือถูกต้องตามควร เมื่อกิจการจัดทำงบการเงินนั้นให้มีลักษณะเชิงคุณภาพ และใช้มาตรฐานการบัญชีที่เหมาะสม

องค์ประกอบของงบการเงินและคำนิยาม

องค์ประกอบของงบการเงิน คือ ประเภทของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่แสดงไว้ในงบการเงินตามลักษณะเชิงเศรษฐกิจของรายการและเหตุการณ์นั้นๆ แม้บทการบัญชีให้คำนิยามองค์ประกอบต่างๆ ไว้ดังนี้

- **สินทรัพย์** หมายถึง ทรัพยากรที่อยู่ในความควบคุมของกิจการ ทรัพยากรดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งกิจการคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากทรัพยากรนั้นในอนาคต
- **หนี้สิน** หมายถึง ภาระผูกพันในปัจจุบันของกิจการ ภาระผูกพันดังกล่าวเป็นผลของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งการชำระภาระผูกพันนั้น คาดว่าจะส่งผลให้กิจการสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ
- **ส่วนของผู้ถือหุ้น** หมายถึง ส่วนได้เสียคงเหลือในสินทรัพย์ของกิจการหลังจากหักหนี้สินทั้งสิ้นออกแล้ว
- **รายได้** หมายถึง การเพิ่มขึ้นของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปกระแสเข้า หรือการเพิ่มค่าของสินทรัพย์ หรือการลดลงของหนี้สิน อันส่งผลให้ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ไม่รวมถึงเงินทุนที่รับจากผู้มีส่วนร่วมในส่วนของผู้ถือหุ้น
- **ค่าใช้จ่าย** หมายถึง การลดลงของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในรอบระยะเวลาบัญชีในรูปกระแสออก หรือการลดค่าของสินทรัพย์หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สิน อันส่งผลให้ส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง ทั้งนี้ไม่รวมถึงการแบ่งปันส่วนทุนให้กับผู้มีส่วนร่วมในส่วนของผู้ถือหุ้น

ผู้จัดทำงบการเงินต้องใช้คำนิยามข้างต้น ในการตีความรายการที่เป็นเฉพาะของกิจการและรายการที่มาตรฐานการบัญชีไม่ได้กำหนดไว้อย่างเจาะจง หรือยังไม่ได้กำหนดไว้ เช่น รายจ่ายในการโฆษณาเพื่อรักษาระดับทำเรื่อน้ำลิกจะแสดงเป็นสินทรัพย์ หรือตัดเป็นค่าใช้จ่ายในระหว่างงวด ขึ้นอยู่กับรายจ่ายนั้นจะให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจแก่กิจการในอนาคตที่จะแสดงเป็นสินทรัพย์หรือไม่ เป็นต้น

ผู้ใช้งบการเงินและผู้สอบบัญชีต้องใช้คำนิยามข้างต้นในการตีความมาตรฐานการบัญชี และพิจารณาว่า กิจการผู้จัดทำงบการเงินได้แสดงรายการในงบการเงินถูกต้องหรือไม่

เป็นที่น่าสังเกตว่าในการพิจารณารายการใดเป็นสินทรัพย์ หนี้สิน หรือส่วนของเจ้าของกิจการต้องพิจารณาถึงเนื้อหา และความเป็นจริงทางเศรษฐกิจ ไม่ใช่พิจารณาจากรูปแบบทางกฎหมาย

นอกจากนี้แม่บทการบัญชียังระบุว่า คำนิยามขององค์ประกอบอาจครอบคลุมถึงรายการที่ไม่ได้แสดงในงบการเงิน เช่น ค่าความนิยมที่เกิดขึ้นภายในกิจการ ถือเป็นสินทรัพย์ตามคำนิยาม แต่ไม่อาจบันทึกเป็นสินทรัพย์ในงบการเงิน ทั้งนี้เนื่องจากไม่เข้าเงื่อนไขของการรับรู้รายการดังที่จะกล่าวต่อไป

การรับรู้รายการ

การรับรู้รายการ และการรวมรายการเข้าเป็นส่วนหนึ่งของงบแสดงฐานะการเงิน หรืองบกำไรขาดทุน รายการนั้นต้องเป็นไปตามคำนิยามขององค์ประกอบ และเข้าเงื่อนไขทุกข้อดังต่อไปนี้

1. มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอน ที่ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตของรายการจะเข้าหรือออกจากกิจการ
2. รายการดังกล่าวมีราคาทุน หรือมูลค่าที่สามารถวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ

จากเงื่อนไขในข้อที่ 1 จะเห็นว่า แม่บทการบัญชียึดหลักความน่าจะเป็นในการกำหนดว่ารายการใดควรพิจารณาบันทึกในงบการเงินหรือไม่ โดยอาจพิจารณาแบ่งระดับความเป็นไปได้ หรือความแน่นอนที่เหตุการณ์อาจเกิดขึ้นเป็น 3 ระดับ นับจากระดับที่มีความแน่นอนสูงสุดไปยังต่ำสุด ได้แก่ ความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอน ความเป็นไปได้พอควร และความไม่น่าเป็นไปได้

การวัดมูลค่าองค์ประกอบของงบการเงิน

การวัดมูลค่า คือ การกำหนดจำนวนที่เป็นตัวเงิน เพื่อรับรู้องค์ประกอบของงบการเงินในงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุน เกณฑ์ที่สามารถเลือกใช้ในการวัดมูลค่ามีดังต่อไปนี้

1. ราคาทุนเดิม (Historical Cost) หมายถึง ราคาที่ตกลงแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ หรือก่อภาระผูกพัน ณ วันที่เกิดรายการ
2. ราคาทุนปัจจุบัน (Current Cost) หมายถึง ราคาที่ควรเป็นในปัจจุบันหากกิจการต้องหาสินทรัพย์มาทดแทนในขณะนั้น หรือต้องชำระหนี้สินในขณะนั้น
3. มูลค่าที่จะได้รับ (Realizable Value) หมายถึง มูลค่าที่กิจการอาจได้รับจากการขายสินทรัพย์ในขณะนั้น หรือมูลค่าของหนี้สินที่เกิดจากการดำเนินการตามปกติที่คาดว่าจะต้องจ่ายชำระ
4. มูลค่าปัจจุบัน (Present Value) หมายถึง มูลค่าของกระแสเงินสดในอนาคตของสินทรัพย์ หรือหนี้สิน คิดลดด้วยอัตราส่วนลดที่เหมาะสม

แนวคิดเกี่ยวกับทุน การรักษาระดับทุน และการวัดผลกำไร

แนวคิดเกี่ยวกับทุนและการรักษาทุน เป็นทฤษฎีทางเศรษฐกิจที่แม่บทการบัญชีได้อ้างอิงในการวัดผลกำไร โดยที่**กำไร** คือ การเพิ่มขึ้นของส่วนทุน ซึ่งคำนวณจากส่วนทุนที่เหลืออยู่ ณ ตอนปลายงวด หักด้วยส่วนทุนที่มีอยู่ ณ ตอนต้นงวด ดังนั้น การคำนวณกำไรของกิจการจึงขึ้นอยู่กับแนวคิดหรือคำนิยามของคำว่า “ทุน” ที่กิจการต้องการรักษาระดับ และเชื่อมโยงโดยตรงกับการวัดมูลค่าสินทรัพย์และหนี้สิน เนื่องจาก “ทุน” คำนวณมาจากสินทรัพย์หักด้วยหนี้สิน

แม่บทการบัญชีได้ระบุถึงแนวความคิดเกี่ยวกับทุนเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

1. ทุนทางการเงิน เป็นแนวคิดของทุนที่ใช้เงินตราเป็นหน่วยวัด ซึ่งกิจการส่วนใหญ่มักใช้แนวคิดนี้ในการจัดทำงบการเงิน โดยหน่วยวัดของทุนทางการเงินอาจอยู่ในรูปของตัวเงินที่เป็นหน่วยเงินตราเดิม หรืออาจอยู่ในรูปของหน่วยเงินที่มีอำนาจซื้อคงที่ โดยการปรับด้วยอัตราเงินเฟ้อ ซึ่งเกณฑ์ในการวัดค่าจะขึ้นอยู่กับประเภทของทุนการเงินที่กิจการเลือกใช้
2. ทุนทางการผลิต เป็นแนวคิดของทุนที่วัดในรูปของจำนวนผลผลิต หรือกำลังการผลิตที่สามารถใช้ในการผลิต โดยใช้ราคาทุนปัจจุบันเป็นเกณฑ์ในการวัดมูลค่า

งบทพิสูจนียอดเงินฝากธนาคาร

การบันทึกเงินฝากธนาคาร จะมีการบันทึกบัญชีไว้ 2 ด้าน คือ

- การบันทึกบัญชีทางด้านสมุดบัญชีของกิจการ มักจะเรียกว่า **BOOK**
 - การบันทึกบัญชีทางด้านสมุดบัญชีของธนาคาร มักจะเรียกว่า **BANK**
- ซึ่งโดยปกติยอดเงินที่บันทึกของทั้ง 2 สมุดต้องเท่ากัน แต่ก็อาจมี

รายการบางอย่างที่ทำให้ยอดเงินของ 2 สมุดออกมาไม่เท่ากัน

บทนี้ยมออกข้อสอบ
ทั้งปรนัยและอัตนัย เน้น
มากๆ นะ

สาเหตุที่ทำให้ยอดเงินฝากคงเหลือของทั้ง 2 ด้านไม่เท่ากัน สรุปได้ดังนี้

1. **รายการเงินฝากระหว่างทาง** คือ รายการที่กิจการนำเงินสดหรือเช็คไปฝากที่ธนาคารแล้ว แต่ธนาคารยังไม่บันทึกบัญชีให้
2. **เช็คค้างจ่าย** คือ เช็คที่กิจการส่งจ่ายแล้ว แต่ผู้ที่ได้รับเช็คของกิจการไปยังไม่ได้นำเช็คไปขึ้นเงินธนาคารจึงยังไม่ได้หักเงินฝากของกิจการ
3. **เช็คค้าง (เช็คขาดความเชื่อถือ) หรือเช็คคืน** คือ เช็คที่กิจการรับมาและบันทึกบัญชีไว้แล้ว แต่ไม่สามารถขึ้นเงินที่ธนาคารได้ ซึ่งอาจจะเกิดจากสาเหตุบางอย่าง เช่น ลายเซ็นไม่ถูกต้อง เงินในบัญชีไม่พอ เป็นต้น
4. **ค่าธรรมเนียมธนาคาร หรือค่าใช้จ่ายที่หักผ่านบัญชี** คือ รายการที่ธนาคารหักบัญชีเงินฝากกิจการแล้วแจ้งมาให้กิจการทราบในภายหลัง เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟที่หักผ่านบัญชี เป็นต้น
5. **รายการที่ธนาคารเรียกเก็บเงินแทนกิจการได้** คือ รายการที่ธนาคารเรียกเก็บหนี้จากลูกหนี้ของกิจการได้และโอนเงินเข้าบัญชีให้แล้ว แต่แจ้งมาให้กิจการทราบในภายหลัง
6. **รายการที่ธนาคารเรียกเก็บเงินแทนกิจการไม่ได้** ส่วนมากจะหมายถึง ตัวเงินรับขายสดและเก็บเงินจากลูกหนี้ไม่ได้ คือ รายการที่กิจการมอบหน้าที่ธนาคารเรียกเก็บเงินตามเอกสาร แต่ธนาคารไม่สามารถเก็บหนี้ได้

7. รายการที่ธนาคารบันทึกรายการฝากเงินผิดบัญชี คือ รายการที่ธนาคารนำการฝากเงินของผู้อื่นมาเข้าบัญชีให้เรา
8. รายการที่ธนาคารบันทึกรายการถอนเงินผิดบัญชี คือ รายการที่ธนาคารนำการถอนเงินของผู้อื่นมาหักจากบัญชีเงินฝากของกิจการ
9. รายการที่บันทึกการฝากเงินสูงไป
10. รายการที่บันทึกการฝากเงินต่ำไป
11. รายการที่บันทึกการถอนเงินสูงไป
12. รายการที่บันทึกการถอนเงินต่ำไป

หลักการวิเคราะห์

1. ให้สังเกตว่าฝ่ายใดที่บันทึกบัญชีผิดหรือได้ข้อมูลผิดพลาด
2. การปรับปรุงตัวเลขจะปรับปรุงที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งฝ่ายเดียวเท่านั้น
3. จำนวนเงินหลังปรับปรุงต้องตรงกัน
4. รายการที่จะต้องนำมาปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป คือ รายการที่ปรับปรุงทางด้าน BOOK เท่านั้น

โดยวิธีการทำงานพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร มี 3 วิธี คือ

1. ปรับจากใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารไปหายอดของสมุดบัญชีกิจการ
2. ปรับจากยอดของกิจการไปหาใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร
3. ปรับจากยอดของกิจการ หรือยอดของธนาคารไปหายอดที่ถูกต้อง

หลักการบัญชีสำหรับเงินฝากธนาคาร

1. นำเงินฝากธนาคาร

Dr. เงินฝากธนาคาร	xx	
Cr. เงินสด		xx

2. ถอนเงินฝากธนาคาร

Dr. เงินสด	xx	
Cr. เงินฝากธนาคาร		xx

3. ค่าธรรมเนียมธนาคาร หรือค่าใช้จ่ายที่หักผ่านบัญชี เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์

Dr. ค่าธรรมเนียมธนาคาร / ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	xx	
Cr. เงินฝากธนาคาร		xx

4. ลูกค้าหรือลูกหนี้โอนเข้าบัญชี

Dr. เงินฝากธนาคาร	xx	
Cr. ลูกหนี้หรือรายได้		xx

5. ธนาคารเรียกเก็บเงินตามตั๋วเงินให้แทนกิจการได้

Dr. เงินฝากธนาคาร	xx	
Cr. ตั๋วเงินรับ		xx
Cr. รายได้ดอกเบี้ย		xx

6. นำตั๋วเงินไปขายลดให้ธนาคาร

Dr. เงินฝากธนาคาร	xx	
Dr. ดอกเบี้ยจ่าย / ขาดทุนจากการขายลดตั๋วเงิน	xx	
Cr. ตั๋วเงินรับ / ตั๋วเงินรับขายลด		xx
Cr. รายได้ดอกเบี้ย		xx

รายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป

จะปรับปรุงเฉพาะรายการที่ BOOK เป็นรายการที่กิจการบันทึกผิดไป หรือยังไม่ได้บันทึก หรือได้รับรายงานหลังจากที่ธนาคารบันทึกไปก่อนแล้ว

1. ค่าธรรมเนียมธนาคาร หรือค่าใช้จ่ายที่หักผ่านบัญชี จะปรับปรุงโดย

Dr. ค่าธรรมเนียมธนาคาร / ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	xx	
Cr. เงินฝากธนาคาร		xx

2. รายการเช็คเต็ม หรือเช็คขาดความเชื่อถือ หรือเช็คคืน จะปรับปรุงโดย

Dr. ลูกหนี้	xx	
Cr. เงินฝากธนาคาร		xx

3. ธนาคารเรียกเก็บเงินตามตั๋วเงินแทนกิจการได้ จะปรับปรุงโดย

Dr. เงินฝากธนาคาร	xx	
Cr. ตั๋วเงินรับ		xx
Cr. ดอกเบี้ยรับ		xx

4. กิจการบันทึกการนำฝากเงินสูงไป จะปรับปรุงโดย

Dr. เงินสด	xx	
Cr. เงินฝากธนาคาร		xx

5. กิจการบันทึกการนำฝากเงินต่ำไป จะปรับปรุงโดย

Dr. เงินฝากธนาคาร	xx	
Cr. เงินสด		xx

6. กิจการบันทึกการถอนเงินสูงไป เช่น ถอนเงิน 500 แต่บันทึกเป็น 5,000 จะปรับปรุงโดย

Dr. เงินฝากธนาคาร	4,500	
Cr. เงินสด		4,500

7. กิจการบันทึกการถอนเงินต่ำไป เช่น ถอนเงิน 5,000 แต่บันทึกเป็น 500 จะปรับปรุงโดย

Dr. เงินสด	4,500	
Cr. เงินฝากธนาคาร		4,500

ตัวอย่างที่ 1

บริษัท สุริยน จำกัด ได้รับใบแจ้งยอดเงินฝากจากธนาคาร เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 25x1 ปรากฏว่ามี ยอดคงเหลือตาม Bank Statement 125,000 บาท ซึ่งไม่เท่ากับยอดเงินฝากธนาคารคงเหลือตามสมุดบัญชีของบริษัท

พนักงานบัญชีจึงตรวจสอบรายการในใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร กับรายการในสมุดบัญชีของบริษัท พบข้อแตกต่างหลายประการ ดังนี้

- รายการที่ 1 นำเงินฝากธนาคารเมื่อ 31 ธันวาคม 25x1 ธนาคารยังไม่เครดิตบัญชีให้ 1,000 บาท
- รายการที่ 2 ค่าธรรมเนียมธนาคารที่ธนาคารคิดหักแล้ว แต่บริษัทยังไม่ได้ลงบัญชี 50 บาท
- รายการที่ 3 ธนาคารนำเช็คของผู้อื่นมาหักบัญชีของบริษัทผิดไป 600 บาท
- รายการที่ 4 เช็คจ่ายให้เจ้าหน้าที่ จำนวนเงิน 3,817 บาท แต่พนักงานบัญชีของบริษัทลงบัญชีไว้ 3,871 บาท
- รายการที่ 5 เช็ครับจากลูกค้านำฝากธนาคาร ธนาคารเรียกเก็บเงินไม่ได้และคืนมา กิจการยังไม่ได้บันทึกบัญชี 3,500 บาท
- รายการที่ 6 เช็คส่งจ่ายให้เจ้าหน้าที่แล้วผู้รับยังไม่นำไปขึ้นเงิน 2,100 บาท

คำสั่ง ให้จัดทำบัญชียอดเงินฝากธนาคาร

เฉลยตัวอย่างที่ 1

บริษัท สุริยน จำกัด
งบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร
สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธ.ค. x1

ยอดคงเหลือตาม Bank Statement		125,000	
<u>บวก</u>	เงินฝากระหว่างทาง (รายการที่ 1)	1,000	
	ธนาคารนำเช็คผู้อื่นมาหักผิดบัญชี (รายการที่ 3)	<u>600</u>	<u>1,600</u>
			126,600
<u>หัก</u>	เช็คค้างจ่าย (รายการที่ 6)		<u>(2,100)</u>
	ยอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้อง		<u><u>124,500</u></u>

ยอดเงินฝากธนาคารคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการ		127,996	
<u>หัก</u>	ค่าธรรมเนียมธนาคาร (รายการที่ 2)	(50)	
	เช็คคืน (รายการที่ 5)	(3,500)	
<u>บวก</u>	กิจการบันทึกจ่ายสูงไป (รายการที่ 4)	<u>54</u>	<u>(3,496)</u>
	ยอดเงินฝากธนาคารที่ถูกต้อง		<u><u>124,500</u></u>

รายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป เฉพาะรายการที่ปรับปรุงตัวเลขทางด้าน BOOK

รายการที่ 2 ปรับปรุงโดย

Dr. ค่าธรรมเนียมธนาคาร	50	
Cr. เงินฝากธนาคาร		50

รายการที่ 4 ปรับปรุงโดย

Dr. เงินฝากธนาคาร	54	
Cr. เจ้าหนี้		54

รายการที่ 5 ปรับปรุงโดย

Dr. ลูกหนี้	3,500	
Cr. เงินฝากธนาคาร		3,500

ตัวอย่างที่ 2

บริษัท อะเมซิ่ง เยาวราช จำกัด ได้รับใบแจ้งยอดเงินฝากจากธนาคาร กรุงไทย จำกัด เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 25x1 ปรากฏว่ายอดเงินฝากธนาคารคงเหลือตามใบแจ้งยอดธนาคาร กับยอดคงเหลือตามสมุดบัญชีของบริษัทไม่เท่ากัน จึงตรวจสอบรายการในใบแจ้งยอดธนาคารและรายการในสมุดบัญชีของบริษัท พบข้อแตกต่างหลายประการ โดยใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารแสดงยอดเงินฝากธนาคารคงเหลือ 100,000 บาท

ข้อแตกต่างที่ตรวจพบ

- รายการที่ 1 เช็คนำฝากธนาคารเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม ธนาคารยังไม่ขึ้นบัญชีให้ 10,000 บาท
- รายการที่ 2 เช็ครับจากลูกหนี้ 4,285 บาท พนักงานลงบัญชีเป็น 4,825 บาท
- รายการที่ 3 ธนาคารคิดดอกเบี้ยเงินฝากให้บริษัท 1,350 บาท กิจการยังไม่บันทึกบัญชี
- รายการที่ 4 เช็ครับจาก บริษัท ตะวัน จำกัด 3,000 บาท ธนาคารคืนมาเพราะเรียกเก็บเงินไม่ได้
- รายการที่ 5 บริษัทจ่ายเช็คให้ บริษัท แสงทอง จำกัด 42,500 บาท พนักงานลงบัญชีเป็น 45,200 บาท
- รายการที่ 6 ธนาคารนำเช็คของ บริษัท ทองเยาวราช จำกัด มาหักบัญชีของบริษัท 5,000 บาท
- รายการที่ 7 ธนาคารหักบัญชีของบริษัท สำหรับค่าน้ำ-ค่าไฟ ประจำเดือนธันวาคม 2,000 บาท
- รายการที่ 8 ตัวเงินฝากธนาคารเรียกเก็บเงินให้พร้อมดอกเบี้ย ธนาคารเรียกเก็บได้เรียบร้อยแล้ว 10,200 บาท (ดอกเบี้ย 200 บาท)
- รายการที่ 9 ธนาคารนำเช็คของผู้อื่นมาหักบัญชีของบริษัทผิดไป 900 บาท
- รายการที่ 10 เช็คส่งจ่ายไปแล้ว แต่ผู้รับยังไม่ขึ้นเงินจากธนาคาร 6,000 บาท

คำสั่ง ให้จัดทำบัญชียอดเงินฝากธนาคาร

เฉลยตัวอย่างที่ 2

บริษัท อะเมซิ่ง เยาวราช จำกัด**งบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร****31 ธ.ค. x1**

ยอดคงเหลือตาม Bank Statement		100,000
บวก	เงินฝากระหว่างทาง (รายการที่ 1)	10,000
	ธนาคารนำเช็คผู้อื่นมาหักบัญชี (รายการที่ 6)	5,000
	ธนาคารนำเช็คผู้อื่นมาหักผิดบัญชี (รายการที่ 9)	<u>900</u>
		115,900
หัก	เช็คค้างจ่าย (รายการที่ 10)	<u>(6,000)</u>
	ยอดเงินฝากคงเหลือที่ถูกต้อง	<u>109,900</u>

ยอดเงินฝากธนาคารคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการ		101,190
หัก	กิจการบันทึกทรายรับสูงไป (รายการที่ 2)	(540)
	เช็คคืน – บริษัทตะวัน (รายการที่ 4)	(3,000)
	ธนาคารหักบัญชีค่าน้ำ-ค่าไฟ (รายการที่ 7)	<u>(2,000)</u>
		95,650
บวก	ธนาคารคืดดอกเบียให้บริษัท (รายการที่ 3)	1,350
	บริษัทบันทึกทรายจ่ายสูงไป (รายการที่ 5)	2,700
	ธนาคารเรียกเก็บเงินตามตัวได้พร้อมดอกเบีย (รายการที่ 8)	<u>10,200</u>
ยอดเงินฝากคงเหลือที่ถูกต้อง		<u>109,900</u>

รายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป

รายการที่ 2 ปรับปรุงโดย

Dr. ลูกหนี้	540	
Cr. เงินฝากธนาคาร		540

รายการที่ 3 ปรับปรุงโดย

Dr. เงินฝากธนาคาร	1,350	
Cr. ดอกเบียรับ		1,350

รายการที่ 4 ปรับปรุงโดย

Dr. ลูกหนี้	3,000	
Cr. เงินฝากธนาคาร		3,000

รายการที่ 5 ปรับปรุงโดย

Dr. เงินฝากธนาคาร	2,700	
Cr. เจ้าหนี้		2,700

รายการที่ 7 ปรับปรุงโดย

Dr. ค่าน้ำ-ค่าไฟ	2,000	
Cr. เงินฝากธนาคาร		2,000

รายการที่ 8 ปรับปรุงโดย

Dr. เงินฝากธนาคาร	10,200	
Cr. ตัวเงินรับ		10,000
Cr. ดอกเบียรับ		200

ตัวอย่างที่ 3

บริษัท มีนา จำกัด ได้รับแจ้งยอดจากธนาคาร เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 25x1 ปรากฏว่ามียอดฝากธนาคาร ไม่เท่ากับยอดเงินฝากธนาคารตามสมุดบัญชีกิจการ พนักงานบัญชีจึงตรวจสอบรายการในใบแจ้งยอดธนาคาร กับรายการในสมุดบัญชีของกิจการ พบข้อแตกต่างหลายประการ โดยยอดคงเหลือตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร 48,000 บาท

- รายการที่ 1 ค่าธรรมเนียมธนาคาร 80 บาท
- รายการที่ 2 เชื่อนำฝากธนาคารเมื่อ 27 ธันวาคม 25x1 ไม่ปรากฏในใบแจ้งยอดธนาคาร 5,500 บาท
- รายการที่ 3 ส่งจ่ายเช็คซื้อวัสดุสำนักงาน 159 บาท แต่พนักงานบัญชีบันทึกไว้เป็น 195 บาท
- รายการที่ 4 ธนาคารเรียกเก็บเงินตามตั๋วเงินได้ 4,100 บาท ซึ่งรวมดอกเบี้ยไว้ 100 บาท
- รายการที่ 5 เช็คของนายสมภาพ จำนวน 3,000 บาท ธนาคารคืนมาเพราะเรียกเก็บเงินไม่ได้
- รายการที่ 6 ธนาคารนำเช็คของ บริษัท นานมี จำกัด มาหักบัญชีกิจการ 1,600 บาท
- รายการที่ 7 เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม กิจการนำเงินฝากธนาคาร 24,800 บาท แต่ธนาคารบันทึกบัญชีเป็น 28,400
- รายการที่ 8 เช็คของนายมีนา นำฝากเข้าบัญชีตนเองเมื่อวันที่ 27 ธันวาคม แต่ธนาคารนำมาเพิ่มบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการ 3,200 บาท
- รายการที่ 9 กิจการจ่ายเช็คซื้อเครื่องปรับอากาศ 59,300 บาท แต่พนักงานบัญชีบันทึกไว้ 53,900 บาท
- รายการที่ 10 กิจการส่งจ่ายเช็คไปก่อนวันที่ 31 ธันวาคม จำนวน 4,100 บาท แต่ธนาคารยังไม่หักบัญชีกิจการ
- รายการที่ 11 กิจการนำเช็คลงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ ฝากธนาคารล่วงหน้า พนักงานบัญชีของกิจการได้บันทึกฝากเรียบร้อยแล้ว จำนวน 20,000 บาท
- รายการที่ 12 เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม ซึ่งเป็นวันครบกำหนดชำระเงินกู้ ธนาคารจึงหักบัญชีเงินฝากของกิจการ 50,000 บาท แต่กิจการยังไม่บันทึกบัญชี

คำสั่ง ให้จัดทำบัญชียอดเงินฝากธนาคาร

เฉลยตัวอย่างที่ 3

บริษัท มีนา จำกัด
งบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร
สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธ.ค. x1

ยอดคงเหลือตาม Bank Statement		48,000
บวก	เช็คฝากระหว่างทาง (รายการที่ 2)	5,500
	ธนาคารนำเช็คผู้อื่นมาหักผิดบัญชี (รายการที่ 6)	<u>1,600</u> <u>7,100</u>
		55,100
หัก	เช็คค้างจ่าย (รายการที่ 10)	(4,100)
	ธนาคารบันทึกรายการนำฝากสูงไป (รายการที่ 7)	(3,600)
	ธนาคารนำเช็คนายมีนามาเข้าบัญชีกิจการ (รายการที่ 8)	<u>(3,200)</u> <u>(10,900)</u>
ยอดเงินฝากธนาคารคงเหลือที่ถูกต้อง		<u>44,200</u>

ยอดเงินฝากธนาคารคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการ		118,544
หัก	ค่าธรรมเนียมธนาคาร (รายการที่ 1)	(80)
	เช็คคืน - นายสมภาพ (รายการที่ 5)	(3,000)
	กิจการบันทึกรายการจ่ายค่าเครื่องปรับอากาศต่ำไป (รายการที่ 9)	(5,400)
	เงินกู้ถึงกำหนดชำระ ธนาคารจึงหักบัญชีกิจการ (รายการที่ 12)	(50,000)
	เช็คลงวันที่ลวงหน้า	(20,000)
บวก	กิจการบันทึกรายการจ่ายซื้อวัสดุสูงไป (รายการที่ 3)	36
	ธนาคารเรียกเก็บเงินตามตั๋วได้พร้อมดอกเบี้ย (รายการที่ 4)	<u>4,100</u> <u>(74,344)</u>
ยอดเงินฝากธนาคารที่ต้องนำไปแสดงในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 ธ.ค. x1		<u>44,200</u>

รายการปรับปรุงในสมุดรายวันทั่วไป

รายการที่ 1

Dr. ค่าธรรมเนียมธนาคาร	80	
Cr. เงินฝากธนาคาร		80

รายการที่ 3

Dr. เงินฝากธนาคาร	36	
Cr. วัสดุสำนักงาน		36

รายการที่ 4

Dr. เงินฝากธนาคาร	4,100	
Cr. ตัวเงินรับ		4,000
Cr. ดอกเบี้ยรับ		100

รายการที่ 5

Dr. ลูกหนี้ - สมภาพ	3,000	
Cr. เงินฝากธนาคาร		3,000

รายการที่ 9

Dr. เครื่องใช้สำนักงาน	5,400	
Cr. เงินฝากธนาคาร		5,400

รายการที่ 11

Dr. ลูกหนี้อื่น	20,000	
Cr. เงินฝากธนาคาร		20,000

รายการที่ 12

Dr. เงินกู้	50,000	
Cr. เงินฝากธนาคาร		50,000

ตัวอย่างที่ 4

ห้างหุ้นส่วนจำกัด มีทรัพย์ ได้รับใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารประจำเดือนมิถุนายน 25x1 มีรายการดังต่อไปนี้

วันที่	รายการ	ถอน	ฝาก	คงเหลือ
มิ.ย. 1	คงเหลือ			300
1	เช็คเลขที่ 6114	240		
	ฝาก		600	660
3	ฝาก		2,000	2,660
5	เช็คเลขที่ 6118	1,800		
	เช็คเลขที่ 6117	200		660
7	ฝาก		400	1,060
9	เช็คเลขที่ 6115	160		900
10	ฝาก		1,000	1,900
13	เช็คเลขที่ 6120	500		1,400
16	ฝาก		1,200	2,600
24	ค่าธรรมเนียมธนาคาร	30		2,570
27	เช็คเลขที่ 6122	780		1,790
28	เช็คเลขที่ 6119	900		890
	เก็บเงินตามตั๋วเงิน		1,050 *	1,940

* ตั๋วเงินที่ธนาคารเรียกเก็บให้มีจำนวนเงินหน้าตัว 1,000 บาท ดอกเบี้ยอีก 50 บาท
สมุดเงินสดของกิจการมีรายการในเดือนมิถุนายน 25x1 ดังต่อไปนี้

เงินสดรับ		เงินสดจ่าย	
วันที่	เดบิตธนาคาร	เลขที่	เครดิตธนาคาร
มิ.ย. 2	2,000	6117	200
6	400	6118	1,800
9	1,000	6119	900
15	1,200	6120	500
30	<u>450</u>	6121	120
	<u>5,050</u>	6122	780
		6123	<u>460</u>
			<u>4,760</u>

คำสั่ง ให้ทำงบบัญชียอดเงินฝากธนาคารของเดือน มิ.ย. x1 เพื่อหายอดเงินฝากธนาคารคงเหลือที่ถูกต้อง

เฉลยตัวอย่างที่ 4

ก่อนไปทำงบพิสูจน์ยอดต้องเข้าใจก่อนว่า รายการต่อไปนี้จะไม่อยู่ในงบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร เดือน มิ.ย.

1. รายการถอนเงิน วันที่ 1 จากเช็คเลขที่ 6114 เป็นเช็คค้างจ่ายจากเดือน พ.ค. มาเบิกในเดือน มิ.ย.
2. รายการฝากเงิน วันที่ 1 จำนวน 600 บาท นั้น เป็นรายการเงินฝากระหว่างทางจากเดือน พ.ค. ธนาคารโอนเงินเข้าให้ในเดือน มิ.ย.
3. รายการถอนเงิน วันที่ 9 จากเช็คเลขที่ 6115 เป็นเช็คค้างจ่ายจากเดือน พ.ค. มาเบิกในเดือน มิ.ย.

ดังนั้น รายการที่จะแสดงในงบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคารของเดือน มิ.ย. x1 จะมีรายการดังนี้

ทำงำนส่วนจำกัด มีทรัพย์ งบพิสูจน์ยอดเงินฝากธนาคาร สำหรับปีสิ้นสุด 31 มิ.ย. x1

ยอดคงเหลือตาม Bank Statement		1,940
<u>บวก</u> เงินฝากระหว่างทาง		<u>450</u>
		2,390
<u>หัก</u> เช็คค้างจ่าย เลขที่ 6121	(120)	
เช็คค้างจ่าย เลขที่ 6123	<u>(460)</u>	<u>(580)</u>
ยอดเงินฝากธนาคารคงเหลือที่ถูกต้อง		<u><u>1,810</u></u>

ยอดเงินฝากธนาคารคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการ		790
<u>หัก</u> ค่าธรรมเนียมธนาคาร		(30)
		760
<u>บวก</u> เก็บเงินตามตัวเงิน		1,050
ยอดเงินฝากธนาคารคงเหลือที่ถูกต้อง		<u><u>1,810</u></u>

ตัวอย่างที่ 5

ห้างหุ้นส่วนจำกัดแห่งหนึ่ง มีเงินฝากธนาคารในเดือนธันวาคม 25x7 ดังนี้

1. ยอดเงินฝากธนาคารตามใบแจ้งยอด 218,160
2. เช็คที่ส่งจ่ายไปแล้วแต่ยังไม่ได้เบิกธนาคาร

# 1200	3,000
# 1201	2,400
# 1202	2,960
# 1300	2,400
# 1301	2,800
# 1302	1,793.48
3. ธนาคารได้รับชำระเงินตามตั๋วที่ครบกำหนด 4,800 บาท และโอนเงินเข้าบัญชีของกิจการแล้ว
4. เงินคงเหลือในบัญชีของกิจการ 31 ธันวาคม 25x7 จำนวน 252,712.64 บาท โดยเงินเจ้าหนี้ที่ได้ออมเงินสแตที่ยังไม่ได้ฝากธนาคาร จำนวน 45,466.12 บาท

จากการตรวจสอบพบว่า ผู้จัดการได้บิดเบือนตัวเลขทางบัญชีแล้วถอนเงินสดไปใช้ส่วนตัว โดยผู้จัดการได้ทำงบบัญชียอดฯ ขึ้นมาดังนี้

ยอดเงินฝากตามสมุดเงินสดของกิจการ	262,712.64
----------------------------------	------------

<u>บวก</u>	เช็คค้างจ่าย	
	# 1300	2,400
	# 1301	2,800
	# 1302	<u>1,793.48</u>
		<u>5,793.48</u>
		268,506.12

<u>หัก</u>	เงินสดที่ยังไม่ได้ฝากเข้าธนาคาร	<u>45,466.12</u>
		222,960

<u>หัก</u>	รายการตัวเงินที่ธนาคารเรียกชำระได้	<u>4,800</u>
	ยอดเงินฝากธนาคารตามรายงานของธนาคาร	<u><u>218,160</u></u>

คำสั่ง

1. กำหนดหาจำนวนเงินที่ผู้จัดการหักออกไป
2. จัดทำงบบัญชียอดเงินฝากธนาคาร โดยแสดงยอดเงินฝากธนาคารคงเหลือที่ถูกต้อง
3. ให้อธิบายวิธีการที่ผู้จัดการใช้ในการหักยอดเงินของกิจการไป 3 วิธี

เฉลยตัวอย่างที่ 5

เฉลยคำสั่งที่ 1

การคำนวณหาจำนวนเงินที่ผู้จัดการยกออกไป

- เช็คค้างจ่าย 3 ฉบับที่ไม่นำมาแสดงในงบพิสูจนียอดฯ เลขที่ 1200 จำนวน 3,000
เลขที่ 1201 จำนวน 2,400
เลขที่ 1202 จำนวน 2,960 = 8,360
- แสดงยอดรวมเช็คค้างจ่ายต่ำไป = 1,200
- รายการตัวเงินที่ธนาคารเรียกเก็บได้ แต่นำมาแสดงเป็นหัก (4,800 + 4,800) = 9,600
- แสดงการบวกเลขผิดไปจากความจริง = 80
จำนวนเงินที่ผู้จัดการยกออกไป = 19,240

เฉลยคำสั่งที่ 2

ห้างหุ้นส่วนจำกัดแห่งหนึ่ง งบพิสูจนียอดเงินฝากธนาคาร 31 ธ.ค. x1

ยอดคงเหลือตามใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคาร	218,160
หัก เช็คค้างจ่าย (3,000 + 2,400 + 2,960 + 2,400 + 2,800 + 1,793.48)	(15,353.48)
ยอดคงเหลือที่ถูกต้อง	<u><u>202,806.52</u></u>

ยอดคงเหลือตามสมุดบัญชีของกิจการ	252,712.64
บวก เรียกเก็บเงินตามตัวเงิน	4,800
หัก เงินสดที่กิจการยังไม่ได้นำฝากธนาคาร	(45,466.12)
หัก เงินที่ผู้จัดการยกออกไปใช้ส่วนตัว	(9,240)
ยอดคงเหลือที่ถูกต้อง	<u><u>202,806.52</u></u>

เฉลยคำสั่งที่ 3

วิธีการที่ผู้จัดการใช้ในการยกเงินไป คือ

- จ่ายเช็คออกจากกิจการ แต่ไม่นำมาแสดงในงบพิสูจนียอดเงินฝากธนาคาร
- บวกเลขผลรวมเช็คจ่ายผิดในทางต่ำไป ทำให้ดูเหมือนมีเงินคงเหลืออยู่สูงกว่าความเป็นจริง
- รายการตัวเงินที่เก็บเงินได้แล้ว แต่ผู้จัดการนำมาหักออก ซึ่งในความเป็นจริงควรจะนำมาบวกให้กิจการ

สินค้าคงเหลือ

สินค้าคงเหลือ (Inventory) หมายถึง ทรัพย์สินซึ่ง

- ก. มีไว้เพื่อขายตามลักษณะการประกอบธุรกิจโดยปกติ หรือ
- ข. อยู่ระหว่างกระบวนการผลิตเพื่อให้เป็นสินค้าสำเร็จรูปเพื่อขาย หรือ
- ค. มีไว้เพื่อใช้ในการผลิตสินค้าหรือให้บริการ

วิธีการบันทึกบัญชีสินค้า มีอยู่ 2 วิธี คือ

1. การบันทึกสินค้าแบบต่อเนื่อง (Perpetual Inventory)

วิธีนี้กิจการจะบันทึกการขายการรับจ่ายสินค้าไว้ในบัญชีทุกครั้ง ทำให้ทราบต้นทุนขายและสินค้าคงเหลือตลอดเวลา ในทางปฏิบัติ กิจการจะมีบัญชีคุมสินค้าแต่ละประเภทเพื่อบันทึกปริมาณและราคาต้นทุนของสินค้าที่รับจ่ายและคงเหลือ ถ้ากิจการมีสินค้าหลายๆ ประเภท บัญชีคุมสินค้าแต่ละประเภทเมื่อรวมกันจะต้องเท่ากับบัญชีแยกประเภทสินค้า จึงอาจกล่าวได้ว่าบัญชีคุมสินค้า คือ บัญชีย่อยของบัญชีแยกประเภทสินค้า

2. วิธีการบันทึกสินค้าคงเหลือสิ้นงวด (Periodic Inventory)

วิธีนี้กิจการจะไม่บันทึกการขายการรับจ่ายสินค้าไว้ในบัญชีทุกครั้ง และจะไม่ทราบต้นทุนขายและไม่ทราบสินค้าคงเหลือตลอดเวลา แต่จะรอถึงวันสิ้นงวดบัญชี จึงจะตรวจนับและตีราคาสินค้าคงเหลือ เพื่อคำนวณต้นทุนขายสำหรับปี วิธีนี้จะได้ข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณและราคาต้นทุนของสินค้าจากบัญชีคุมสินค้าซึ่งมีความสำคัญมาก

บทนี้เคยออกข้อสอบ
การบันทึกบัญชีแบบ
Perpetual

สรุปหลักการบันทึกเกี่ยวกับสินค้า

Perpetual	Periodic
1. เมื่อซื้อสินค้า เดบิต <u>สินค้าคงเหลือ</u> เครดิต เจ้าหนี้หรือเงินสด	1. เมื่อซื้อสินค้า เดบิต <u>ซื้อ</u> เครดิต เจ้าหนี้หรือเงินสด
2. จ่ายค่าขนส่งเข้า เดบิต <u>สินค้าคงเหลือ</u> เครดิต เงินสด	2. จ่ายค่าขนส่งเข้า (ส่วนมากจ่ายเป็นเงินสด) เดบิต <u>ค่าขนส่งเข้า</u> เครดิต เงินสด
3. ส่งคืนสินค้าให้ผู้ขาย เดบิต เจ้าหนี้หรือเงินสด เครดิต <u>สินค้าคงเหลือ</u>	3. ส่งคืนสินค้าให้ผู้ขาย เดบิต เจ้าหนี้หรือเงินสด เครดิต <u>ส่งคืน</u>
4. จ่าย ขำระหนี้ค่าซื้อสินค้าและเกิดส่วนลด เดบิต เจ้าหนี้ เครดิต <u>สินค้าคงเหลือ (ส่วนลด)</u> เงินสด	4. จ่าย ขำระหนี้ค่าซื้อสินค้าและเกิดส่วนลด เดบิต เจ้าหนี้ เครดิต <u>ส่วนลดรับ</u> เงินสด
5. เมื่อขายสินค้า เดบิต ลูกหนี้หรือเงินสด เครดิต ขาย	5. เมื่อขายสินค้า เดบิต ลูกหนี้หรือเงินสด เครดิต ขาย
บันทึกต้นทุนขาย เดบิต ต้นทุนขาย เครดิต สินค้า	บันทึกต้นทุนขาย จะไม่บันทึกต้นทุนขายเมื่อตอนที่ขาย แต่จะบันทึกตอนสิ้นงวด หลังจากตรวจนับสินค้าเสร็จ $\text{ต้นทุนขาย} = \text{สินค้าต้นปี} + \text{ซื้อสุทธิ} - \text{สินค้าปลายปี}$
6. บันทึกค่าขนส่งออก เดบิต ค่าขนส่งออก (ค่าใช้จ่ายในการขาย) เครดิต เงินสด	6. บันทึกค่าขนส่งออก เดบิต ค่าขนส่งออก เครดิต เงินสด
7. รับคืนสินค้า เดบิต รับคืน เครดิต ลูกหนี้หรือเงินสด เดบิต <u>สินค้าคงเหลือ</u> เครดิต ต้นทุนขาย	7. รับคืนสินค้า เดบิต รับคืน เครดิต ลูกหนี้หรือเงินสด ไม่บันทึกต้นทุนขาย
8. รับชำระหนี้จากลูกหนี้และเกิดส่วนลด เดบิต เงินสด เดบิต ส่วนลดจ่าย เครดิต ลูกหนี้	8. รับชำระหนี้จากลูกหนี้และเกิดส่วนลด เดบิต เงินสด เดบิต ส่วนลดจ่าย เครดิต ลูกหนี้

การตีราคาสินค้าคงเหลือ

มาตรฐานการบัญชีได้ให้แนวทางในการตีราคาสินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นงวดบัญชีไว้ ดังนี้

“สินค้าคงเหลือควรตีราคาตามราคาทุน (Cost) หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ (Net Realizable Value) แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า”

มูลค่าสุทธิที่จะได้รับของสินค้าคงเหลือ อาจเปลี่ยนแปลงเนื่องจากความเสียหาย ล้าสมัย หรือราคาขายลดลง ทั้งนี้ สินค้าคงเหลือไม่ควรแสดงยอดคงเหลือสูงกว่ามูลค่าที่จะได้รับ ดังนั้น ในกรณีที่ราคาทุนสูงกว่ามูลค่าสุทธิที่จะได้รับ กิจการต้องปรับลดราคาทุนของสินค้าคงเหลือให้เท่ากับมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ ซึ่งแสดงอยู่ในงบแสดงฐานะ ดังนี้

	บาท
สินค้าคงเหลือ	xx
หัก ค่าเผื่อมูลค่าสินค้าลดลง	(xx)
	<u>xx</u>

มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ

มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ หมายถึง ราคาที่คาดว่าจะขายได้ตามปกติของธุรกิจ หักด้วยต้นทุนส่วนที่เพิ่มที่จะผลิตให้เสร็จ (สำหรับสินค้าที่อยู่ระหว่างการผลิต) และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่จำเป็นต้องจ่ายเพื่อให้ขายสินค้านั้นได้

จากการที่สินค้าคงเหลือไม่ควรแสดงด้วยจำนวนที่สูงกว่ามูลค่าที่จะได้รับ ดังนั้น ในกรณีที่สินค้าคงเหลือมีมูลค่าลดลง กิจการต้องบันทึกการลดมูลค่าสินค้าคงเหลือให้เท่ากับมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ โดยพิจารณาการลดราคาดังกล่าวตามแนวทาง ดังนี้

- พิจารณาจากสินค้าแต่ละรายการ
- พิจารณาสินค้าที่มีลักษณะเหมือนกัน หรือมีความเกี่ยวพันกันเข้าเป็นกลุ่ม เช่น กิจการจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง อาจพิจารณาการลดราคาของสินค้าเป็นกลุ่มปูนซีเมนต์ กลุ่มสุขภัณฑ์ เป็นต้น

การประมาณมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ ควรถือตามหลักฐานที่เชื่อถือได้มากที่สุด นอกจากนี้กิจการควรพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ในการถือสินค้า เช่น สินค้าที่กิจการถือไว้เพื่อขายตามสัญญา โดยสัญญาดังกล่าวไม่สามารถยกเลิกได้ มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ ก็คือ มูลค่าที่กำหนดไว้ในสัญญานั้นเอง

เมื่อสินค้าคงเหลือถูกปรับลดให้เป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ ณ วันสิ้นงวดแล้ว และถ้ากิจการยังถือสินค้าคงเหลือดังกล่าวอยู่ ณ วันสิ้นงวดบัญชีถัดมา กิจการต้องเปรียบเทียบราคาทุนเดิมกับมูลค่าสุทธิที่จะได้รับจากการประเมินใหม่ ณ วันสิ้นงวดถัดมาด้วย กล่าวคือ

- หากราคาทุนเดิมสูงกว่ามูลค่าสุทธิที่จะได้รับตามที่ประเมินใหม่ สินค้าคงเหลือจะตีราคาตามมูลค่าสุทธิที่ได้รับตามที่ประเมินใหม่
- หากราคาทุนเดิมต่ำกว่ามูลค่าสุทธิที่จะได้รับ สินค้าคงเหลือจะตีราคาตามราคาทุนเดิม กิจการต้องกลับรายการที่เคยบันทึกปรับลดสินค้าคงเหลือในงวดบัญชีก่อนด้วย

ตัวอย่างที่ 1

บริษัท แสนแซบ จำกัด มีสินค้าคงเหลือ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x1 ตามราคาทุน 30,000 บาท และมูลค่าสุทธิที่จะได้รับเท่ากับ 28,000 บาท ถ้ากิจการได้ถือสินค้าดังกล่าวอยู่ ณ วันสิ้นงวดบัญชีถัดมา คือ วันที่ 31 ธันวาคม 25x2 และมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x2 เท่ากับ 28,600 บาท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x1 มูลค่าสินค้าคงเหลือตามราคาทุน	30,000
ตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	28,000
ดังนั้น มูลค่าสินค้าคงเหลือที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน (เอายอดที่ต่ำกว่า)	28,000
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x2 มูลค่าสินค้าคงเหลือตามราคาทุน	30,000
ตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ	28,600
ดังนั้น มูลค่าสินค้าคงเหลือที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงิน	28,600

จากตัวอย่างบริษัท แสนแซบ จำกัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x1 ซึ่งมูลค่าสินค้าตามราคาทุนเท่ากับ 30,000 บาท และตามมูลค่าสุทธิที่จะได้รับเท่ากับ 28,000 บาท การบันทึกบัญชีจะเป็นดังนี้

สมุดรายวันทั่วไป

25x1	ขาดทุนจากการตีราคาสินค้าคงเหลือลดลง	2,000	-		
ธ.ค. 31	ค่าเผื่อมูลค่าสินค้าลดลง			2,000	-
	บันทึกการตีราคาสินค้าคงเหลือเป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับ				

ต่อมา ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25x2 สินค้าจำนวนดังกล่าวมีมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับเท่ากับ 28,600 บาท การบันทึกบัญชีเป็นดังนี้

25x2	ค่าเผื่อมูลค่าสินค้าลดลง (28,600 - 28,000)	600	-		
ธ.ค. 31	ขาดทุนจากการตีราคาสินค้าคงเหลือลดลง			600	-
	บันทึกการตีราคาสินค้าคงเหลือไปเป็นมูลค่าสุทธิที่จะได้รับคืน				

การตีราคาสินค้าคงเหลือตามราคาทุน

1. การตีราคาสินค้าคงเหลือวิธีเข้าก่อนออกก่อน

เนื่องจากราคาต่อหน่วยของสินค้าสูงขึ้นโดยตลอด การตีราคาสินค้าคงเหลือตามวิธีนี้จะมีผลทำให้ สินค้าคงเหลือ ณ วันสิ้นงวด มีมูลค่าสูงและต้นทุนขายจะต่ำ

การตีราคาสินค้าคงเหลือโดยวิธี FIFO จะทำให้สินค้าคงเหลือที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงินมีมูลค่า ใกล้เคียงกับความเป็นจริง เพราะใกล้เคียงกับราคาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

สำหรับการคำนวณต้นทุนขายแสดงได้ดังนี้

$$\text{ต้นทุนขาย} = \text{ต้นทุนสินค้าที่มีไว้เพื่อขาย} - \text{สินค้าปลายงวด}$$

หรือ

$$\text{ต้นทุนขาย} = \text{สินค้าต้นงวด} + \text{ซื้อ} - \text{สินค้าปลายงวด}$$

2. การตีราคาสินค้าคงเหลือโดยวิธีถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (Weighted Average-Cost Method) การตีราคาสินค้าคงเหลือตามวิธีนี้ ยึดหลักที่ว่าสินค้าคงเหลือจะแสดงในราคาเฉลี่ยจากการซื้อหลายๆ ครั้ง ราคาเฉลี่ยดังกล่าว หมายถึง ราคาต่อหน่วยของสินค้าคงเหลือซึ่งคำนวณจาก

$$\text{ราคาต่อหน่วยของสินค้า} = \frac{\text{ต้นทุนสินค้าที่มีไว้เพื่อขาย}}{\text{จำนวนสินค้าที่มีไว้เพื่อขาย}}$$

$$\text{มูลค่าสินค้าคงเหลือที่แสดงในงบการเงิน} = \text{จำนวนสินค้าคงเหลือ} \times \text{ราคาต่อหน่วย}$$

3. การตีราคาสินค้าคงเหลือโดยวิธีราคาเจาะจง (Specific Identification Inventory Method) วิธีนี้จะคำนวณราคาทุนของสินค้าคงเหลือและต้นทุนสินค้าที่ขายไป โดยเจาะจงใช้ราคาทุนของแต่ละหน่วยที่ขายไปและที่จะเหลืออยู่

ตัวอย่างที่ 2

บริษัท หนึ่งดีเลิศ จำกัด ผลิตเครื่องจักรที่มีลักษณะเฉพาะ ราคาทุนของเครื่องจักรที่ผลิตแต่ละเครื่องมีดังนี้

เครื่องจักร	จำนวน (เครื่อง)	ราคาทุนต่อเครื่อง (บาท)
A	5	30,000
B	7	50,000
C	8	40,000

ในระหว่างปีกิจการขายเครื่องจักร A ไปได้ 3 เครื่อง เครื่องจักร B 2 เครื่อง และเครื่องจักร C 4 เครื่อง โดยต้นทุนขายคำนวณได้ดังนี้

$$\text{ต้นทุนขาย} = 3 (30,000) + 2 (50,000) + 4 (40,000) = 350,000 \text{ บาท}$$

$$\text{สินค้าคงเหลือ} = 2 (30,000) + 5 (50,000) + 4 (40,000) = 470,000 \text{ บาท}$$

จะเห็นได้ว่าต้นทุนขายและต้นทุนของสินค้าคงเหลือ ขึ้นอยู่กับราคาทุนของสินค้าเฉพาะหน่วยที่ขายในงวดนั้นๆ

แบบฝึกหัดบทที่ 3

ข้อ 1.

บริษัท นรินทร์ จำกัด มีรายการเกี่ยวกับสินค้าในเดือนมกราคม 25x1 ดังนี้

ม.ค. 1	ยอดคงเหลือยกมา	300 หน่วย	120 บาทต่อหน่วย
6	ซื้อสินค้า	500	135
9	ขายสินค้า	400	
13	ซื้อสินค้า	200	125
18	ซื้อสินค้า	100	130
22	ขายสินค้า	250	
26	ขายสินค้า	300	

ให้ทำ คำนวณต้นทุนขายและต้นทุนสินค้าคงเหลือ ทั้งวิธี Periodic และ Perpetual

1. FIFO
2. Average

เฉลยข้อ 1.

วิเคราะห์ข้อมูลจากโจทย์ (Periodic)	หน่วย	ต้นทุน
สินค้าต้นงวด 300	36,000	
บวก ซื้อสินค้า	800	105,500
สินค้าที่มีเพื่อขาย	1,100	141,500
หัก ขายสินค้า	950	
สินค้าคงเหลือ	150	

Periodic

FIFO

- **ต้นทุนขาย : -**

มาจาก	สินค้าต้นงวด	=	300 × 120	=	36,000
มาจาก	6 ม.ค.	=	500 × 135	=	67,500
มาจาก	13 ม.ค.	=	150 × 125	=	18,750
	รวม				<u>122,250</u>